

Джерелознавство

Sources Studies

<https://doi.org/10.28925/2524-0757.2022.113>
УДК 94 (477) «17»

Юрій МИЦИК,

провідний науковий співробітник
Інституту української археографії
та джерелознавства імені М. С. Грушевського
Національної академії наук України,
доктор історичних наук, професор,
Київ, Україна

e-mail: mytsyk2002@ukr.net
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1580-1284>

Yurii MYTSYK,

Leading Researcher,
M. S. Hrushevsky Institute of Ukrainian
Archeography and Source Studies,
National Academy of Sciences of Ukraine,
Doctor of Sciences (History), Professor,
Kyiv, Ukraine

Інна ТАРАСЕНКО,

наукова співробітниця
відділу актові археографії
Інституту української археографії
та джерелознавства імені М. С. Грушевського
Національної академії наук України,
кандидатка історичних наук,
Київ, Україна

e-mail: innatarasenko86@gmail.com
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1019-9749>

Inna TARASENKO,

Researcher,
M. S. Hrushevsky Institute of Ukrainian
Archeography and Source Studies,
National Academy of Sciences of Ukraine,
PhD in History,
Kyiv, Ukraine

З листів лубенського полковника Леонтія Свічки

У статті представлені архівні документи, листи лубенського полковника Леонтія Свічки, що стосуються його зв'язків з компанійським полковником Іллею Новицьким. Йдеться про вирішення проблем постачання прикордонних військ провіантом, грошима, розташування компанійців на зимових квартирах на Лубенщині, розв'язання конфліктів між компанійцями та місцевими жителями.

Ключові слова: Гетьманщина, Лубни, гетьман, полковник, листи.

From the Letters of the Lubny Colonel Leontiy Svichka

The article presents archival documents, letters of Lubny colonel Leontiy Svichka concerning his connections with civilian colonel Ilya Novytsky, solving problems of supplying border troops with provisions, money, location of companions in winter apartments in Lubny region, resolving conflicts between comrades and locals. The letters published in the article also shed light on the defense of the borders of the Hetmanate from the attacks of the Horde, on the contacts of Svichka and Novytsky with the Hetman of Ukraine Ivan Mazepa.

Key words: Hetmanshchyna, Lubny, Hetman, colonel, letters.

Біографії української козацької старшини XVII ст. вивчені недостатньо, хоча деякі з них все ж були об'єктом дослідження видатного знавця історії Гетьманщини Олександра Лазаревського. Зокрема, про основоположника козацького роду Свічок (Леонтія) сказано небагато через обмежену джерельну базу. Щоправда ім'я Свічки коротко згадується на сторінках літописів Самовидця й Величка, а його зображення на відміну від переважної більшості полковників збереглося аж двічі (портрет і зображення на іконі).

Леонтій Свічка (Леонтій Назаренко) народився, очевидно, в 30–40-х роках XVII ст. у родині покозаченого шляхтича Назара Свічки. Можна припустити, що походив з Лубенщини, точніше з Пирятина, де стояв його будинок, і ще замолоду обрав військову кар'єру. У 1665 р. він став лубенським полковим осавулом і перебував на цій посаді щонайменше 2 роки, а у 1666 р. у складі делегації гетьмана Івана Брюховецького відвідав Москву. У липні 1671 р. Леонтій Свічка знову обійняв посаду полкового осавула, а згодом його підпис як судді бачимо під Конотопськими статтями 1672 р. про обрання Івана Самойловича лівобічним гетьманом. Не пізніше серпня 1675 р. він міцно утвердився на посаді полкового осавула і перебував на ній до свого обрання лубенським полковником у липні 1687 р. (Кривошея В. В., 2005. С. 218). Як осавул Леонтій Свічка з наказу гетьмана Івана Самойловича в липні 1683 р. проводив встановлення кордонів Мгарського монастиря, у 1684 р. засідав разом з іншими представниками полкової верхівки при розгляді поточних лубенських справ тощо (Універсали українських гетьманів, 2004. С. 794; Документальна спадщина, 2021. С. 215). У 1679 та 1685 роках лубенський полковник Максим Ілляшенко надав йому універсали на будівництво млина в с. Дейманівка під Пирятином і на р. Удай (Універсали українських гетьманів, 2004. С. 883–884).

Після обрання Івана Мазепи гетьманом Леонтій Свічка став лубенським полковником, замінивши відставленого з цього уряду Григорія Гамалію. Обіймаючи цю посаду, вступив у конфлікт із переяславським полковником Леонтієм Полуботком через спірні землі біля р. Суха Оржиця. Ця суперечка між двома Леонтіями у 1690 р. вирішилася перемогою Л. Свічки, очевидно тому, що Мазепа не хотів посилення прихильників колишнього гетьмана (Л. Полуботок якраз належав до них). Ця історія стала об'єктом дослідження також Миколи Стороженка (Стороженко Н. В., 1887. С. 580–584; Стороженко Н. В., 1890. С. 434–447). Зазначимо, що вже тоді територія Пирятинщини стає місцем основних маєтностей Свічки.

У 1693 р. Леонтій Свічка бився проти ординців, які вдерлися на землі лівобічної Гетьманщини,

причому діяв разом із Семеном Палієм. З ним же у березні 1694 р. ходив в успішний похід на Казикермен. Все ж як воєначальник Свічка припускався й помилок. Приміром, у 1696 р. під час ординського наскоку на Говтву полковник ухилився від проведення розвідки всупереч гетьманському наказу, за що отримав догану від Мазепи, який докоряв йому за це, ставлячи на карб Свічки його пристрасть до збагачення. Останній реабілітувався, переслідуючи у тому ж році ординців разом із компанійцями полковника Іллі Новицького, беручи участь у Кримських 1687 і 1689 рр. та Азово-Дніпровських походах 1696 і 1697 рр. У 1689 р. Свічка був у складі делегації гетьмана Івана Мазепи, яка прибула до Москви.

15 (5) серпня 1699 р. Леонтій Свічка помер після тяжкої хвороби, залишивши свою власність дружині Домніці (уроджена Лещенко), синам Василю, Лук'яну та Івану і дочкам Зіновії, дружині пирятинського протопопа Якова Филиповича, Ганні й Любові (його заповіт був написаний 14 (4).08.1699 р.). По смерті полковника Мазепа видав три універсали його вдові та синам Василю й Лук'яну (син Іван був ще молодим), «респектуючи... на значние праці и услуги небожика пана Леонтия Свічки» (Універсали Івана Мазепи, 2002. Ч. I. С. 339).

Документальна спадщина Леонтія Січки збереглася неповно. Попри це 14 універсалів лубенського полковника були надруковані Іваном Бутичем (Універсали Івана Мазепи, 2002. Ч. I. Додатки № 20, 30, 46, 50, 57; Ч. II. Додатки № 28–36). Один універсал Свічки від 26 (16).12.1695 р. був чомусь пропущений (Стороженки, 1908. С. 453–454), а один лист лубенського полковника до Новицького від 9.02 (31.01).1691 р. виданий Іваном Григоровичем (Акты, 1853. С. 46–247). У першому з них Свічка сповіщає про отримання через компанійського сотника наказу гетьмана Мазепи щодо підготовки провіанту для війська. Ще 5 універсалів та 2 листи Свічки до компанійського (охочокомонного) полковника Іллі Новицького були надруковані нами (Документальна спадщина. № 107. С. 111–112, 118; о. Юрій Мицик, 2021. С. 110–111). Якраз у 6-томному фамільному архіві Новицького, що зберігається у фонді Інституту рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, нами було виявлено ще 15 листів Свічки, написані в період з 1688–1696 рр., які й наведено нижче.

Низка листів стосується традиційних для листування Іллі Новицького сюжетів: забезпечення компанійцям провіанту, грошима, розташування їх на зимових квартирах, розгляд конфліктів між компанійцями і місцевим населенням (див. листи № 2–5, 7, 9, 12, 13, 15), є й запрошення відвідати його дім у Пирятині і їхати разом у Батурин до гетьмана (№ 2). У листі 1690 р. (№ 5) стигло згадується також з'їзд у Батурині, де Л. Свічка мав

скаржитися перед гетьманом Мазепою на кривди компанійців, а в епістолах 1691 і 1696 рр. (№ 6, 14) висловлюється подяка за сповіщення «о оборотах неприятельских». Лист 1693 р. (№ 10) містить подяку за «пересланне належного мені... листу» Мазепи. Про послання гетьмана, подане Свічці 15 (5).10.1693 р., і про розпуск війська по домівках згідно з гетьманським наказом йдеться в епістолі № 11. У листі 1694 р. (№ 11) Свічка повідомляє про висилку «писара міського ператинського» (Михайла Опришка) для розслідування шкоди, вчиненої на пасіці Новицького якимсь жителем с. Хитці. В епістолі 1696 р. (№ 14) Свічка дякує Новицькому за новорічне привітання і згадує, зокрема, про гетьманський наказ, «жебым сам

в килко сотнях зоставал в Пиратині, а инние всі свої сотні розстановив в городках в Яблуневи, Оржици и Горошині для обороны от неприятелів», що й було виконано.

Листи друкуються за правилами, розробленими Ярославом Дзирою, із незначними поправками (так, літера «ять» передається літерою «і», а не «i» курсивним). Нерозбірливі слова позначаються знаком (...)*, а втрачені слова чи фрагменти тексту через дефект рукопису — [...].

Таким чином, вдалося розширити коло джерел, що висвітлюють життєвий шлях лубенського полковника Леонтія Свічки, відкрити нові сторінки його біографії, уточнити низку дотичних до неї фактів.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

- Акты, относящиеся к истории Западной России. Санкт-Петербург, 1853. Т. 5. 321 с.
Доба гетьмана Івана Мазепи в документах. К., 2007. 1144 с.
Документальна спадщина Свято-Преображенського монастиря XVII–XVIII ст. К., 2021. 506 с.
Кривошея В. В. Українська козацька старшина. К., 2005. 260 с.
Стороженки. Фамильный архив. К., 1908. Т. 6. 798 с.
Стороженко Н. В. К истории рода Свечек? *Киевская старина*. 1887. № 11. С. 580–584.
Стороженко Н. В. Полуботок или Свечка? (Эпизод из истории малороссийского землевладения 2-ой половины XVII в.). *Киевская старина*. 1890. № 12. С. 434–447.
о. Юрій Мицик. Полтавщина (з документів XVII — поч. XVIII ст.). *Полтавський краєзнавчий музей: маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток*. Харків, 2021. Вип. XVI. С. 110–111.
Універсали Івана Мазепи (1687–1709). Київ — Львів, 2002. Ч. I. 780 с.
Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича (1657–1687). Київ — Львів, 2004. 1088 с.

REFERENCES

- Akty, otnosiashchiesia k istorii Zapadnoi Rossii.* (1853). Sankt-Petersburg [in Russian].
Doba Hetmana Ivana Mazepy v dokumentakh. (2007). Kyiv [in Ukrainian].
Dokumentalna spadshchyna Sviato-Preobrazhenskogo monastyria XVII–XVIII st. (2021). Kyiv [in Ukrainian].
Kryvosheia, V. V. (2005). *Ukrainska kozatska starshyna*. Kyiv [in Ukrainian].
Storozhenki. (1908). *Familnyi arkhiv*. (Vol. 6) [in Russian].
Storozhenko, N. V. (1887). K istorii roda Svechek? *Kievskaiia starina*, 11, 580–584 [in Russian].
Storozhenko, N. V. (1890). Polubotok ili Svechka? (Epizod iz istorii malorossiiskogo zemlevladieniia 2-oi poloviny XVII v.). *Kievskaiia starina*, 12, 434–447 [in Russian].
Mytsyk, Yu. (2021). *Poltavshchyna (z dokumentiv XVII – poch. XVIII st.)*. *Poltavskiy kraieznavchyi muzei: malovidomi storinky istorii, muzeieznavstvo, okhorona pamiatok*, XVI, 110–111 [in Ukrainian].
Universaly Ivana Mazepy (1687–1709). (2002). Vol. 1, Kyiv-Lviv [in Ukrainian].
Universaly ukrainskykh hetmaniv vid Ivana Vyhovskoho do Ivana Samoilyovycha (1657–1687). (2004). Kyiv-Lviv [in Ukrainian].

ЛИСТИ

№ 1

1688 травня 25 (15). — Пириятин

«Мсці пне полковнику Войска их црского пресвітлаго влчства Запор[озского]комонний и приятелю зичливий.

Извіствую в. мс. мс. пану, же скоро отримавъши през сотника вашего поданий нам от ясневелможного добродія мс. пна гетмана ординанс, зараз во всем полку моем приказалем войтам готовить борошно на чотири місяці ведле устави товариству и на лигомину гроши, тилко им рук не казалем давати пошир (?). Зачим я сам буду од (?) ясневелможного добродія мс. пна гетма[на] сегодня и одизжу 15 мая. Якую устно отримаю н[...] грошми будут давати тие сами (?), так и одержат, а все будет готово. Зачим повернуся з Батурина, так пилю приказалем. Счом и в. мст., м. мс. пану, извісно подавши, застаю зичливим в. мс. мс. пану зичливий приятел Леонтий Свічка, полковник Вой[ска] их црского прес[вітлого] вел[ичества] Запор[озского] лубенский.

[3] Пириятин мая 15 [ро]ку 1688».

ІР НБУВ. Ф. II. Спр. 14278. Оригінал.

№ 2

1688, грудня. — Ромни

«Мсці пне полковнику комонний, велце мой мсці пне и любимий брате.

Любо бым яко найроднійший в. мс., моего мс. пна и милого брата, вчинити, жеби задля частого приїзду счасливого вашего в Снятин людей оних од становиска и поденного (?) товариству полку в. мсного уволнил, чога и так не отмовляя для (?) в. мс., моего мс. пна и милого пртля, товариства и с килка звіст(...)*, а на сей час если юж на місяци викт свой побрала через [...]ста нехай хоч и постоят, бо ми тому несвідоми як о пан судя нш полковий з вашею ж старшиною розполяж[ене] на станцію товариство, счо не уволнили Снянинсчини для проїзду вашего, а если даст Бг свт хвалебних дочекати, велце прошу в. мс., моего мсці пна и милого брата, зав[ітат] в домовку ншу в Ператин, еднаково тракт будет пр[...] з нами посполу на Прилуку в Батурин. А в том буде[т...]ля в. мс., моего мс. пна, от нас и наперед с Перятин вліве[...], а простовати в Батурин для повиншованя фестол[...]бливим добродія его млсти пна гетмана. Тил[ко по]корне прошу в. мс., моего мсці пна и блгодітеля, хтій з [...] своей и любві братерской битністю своєю мене в д[ому] нашом навидити, яко ж и пан судя наш полковий на т[от час] прибудет и нам. Іміти будем о всем пораду и розъго[вор] як он пн. судя росположил и в Снетинсчину товар[ист]ві личби, счо в лубенской дивизии стоят товар[иство...] всем роспитавшися, слушне буде вчинити полегк[ост] и ведлут сінув, о которых пишет до нас ясневелможн[ий его] млст пн. гетман, жеби с полку ншого отпровад[ити?] до Санджарова и до Кобеляку и в том можем на их оглянутися а на тот час нехай біднии стривают, бо як и сам в. мс., муї мсці пн., о том добре знаете, же и сенчане писчат, с плачем волаючи, жеби и от их товариства з десяток могли где звести, счо пн. Гамалія на Бадакву не пускает стояти. Теди и на тих потреба взгляд міти, як и на в. мстиних, тилко дай Бже свт дочекавши в добром здоровю, о всем [...] могум порядитися. А на сей час зичу от Гсда Бга доброго здоровя в. мс., моему мсці пну, и зичливой братерской приязни с поволностью моею себе офірую, застаючи назавше в. мс., моему мс. пну и милому пртлви всего добра зичу и рад приятюл Леонтий Свічка, полковник Войска [их црского] пр[е]с[ві]т[ло]го влчства Запор[озкого] лубенский.

[Дан з Ром]на декамврия [...]я 1688 року».

ІР НБУВ. Ф. II. Спр. 14260. Ушкоджений оригінал, завірений підписом Л. Свічки.

№ 3

1689, листопада 1 (жовтня 22). — Пириятин

«Их црского прстлого влчства Войска Запорозкого мосцівий пне полковнику охотнокомонний, велце мні мсцівий ласкавий пртелю и брате.

Счо ознаймуеш в. мс. мс. пн., же одержалисте от добродія ясневелможного его мсці пна гетмана в городи на зимовлю станцію сходити поважний указ и позволенне, за такову теди добродійскую

братерскую приязнь велце в. мсти, моему мосці пну, дякую. А для распорядження по звиклих станциях товариства, з умислу пна писара и суддю полковых от себе посилатимем. Которим на якое місце зволити зехати, нам ознайміте, братерско просше, полежаючи мя при том звиклому в. мсти, мс. мс. пна, аффектові, яко и естем.

В. мсти, моему мосцівому пну, всего добра цале зичливый и рад служу поволний их црского прстлого влчства Войска Запорозкого полковник лубенский Леонтий Назарович Свічка.

В Пиратині октовр[ия] 22 року 1689».

ІР НБУВ. Ф. II. Спр. 14384. Тогочасна копія.

№ 4

1690, листопада 30 (20). — Пирятин

«Мсці пне полковнику комонний, велце мой мсці пне и брате.

Скоро по вчитанню писма донесеного мні од в. мсти, мсці пна брата моего, в котором змінкуете, же по выданом ординансі од ясневелможнаго добродія, его млсти мсці пна гетмана, и по зъревідованню е[не]ралних войскових особ полку товариства в. мстиного, ест вказ оним расположенние станции в полку ншем Лубенском, велце дякую в.мс., же млст ваша мні звістило. Того ж часу посылаю до в. м[лсти] своего писара полкового Леонтия Кичкаровского з реестрами всіх городов полку моего. В котором описано где к[...] посполитих людей кроме тих, що в подданстві застают. И он, п. писар нш, мает од нас науку, же ведле сотця людей и товариства станцию расположити, жебы безгрішно было. И в. мст од своего боку придайте особу абы по указу велможнаго доб[родія] [ра]спородили все товариство в котор(?)[...]х. Повторе в. мс. мс. пну за сим [...]по[...] звиклой мя братерской поліцаю приязни, застаюч[и] назавше в. мсти, м. мс. пну, всего добра зычливим пртелем и братом их црского пресвітлого влчства [Войска] Запорозкого полковник лубенский Леонътий Свічка.

[З П]ирятина [но]еврия 20 1690 року».

ІР НБУВ. Ф. II. Спр. 14273. Оригінал.

№ 5

1690, грудня 24 (14). — Пирятин

«Мсці пне полковнику комонний, мой мсці пне и брате.

[Пиш]еш в. мсть до мене о том, же товариство полку в. мстиного девяност члвка стоят в д[...] Лубенской с конми на станці зимовой и особливих вашого ж полку коней десятеро [кон]них по той же новой устави пнскої сіном и оброком кормятся, за що в. мсти барзо жалую от долегливости горожан лубенских, якобы то писар наш полковий з своей подлости так много товариства с кунма члвка девядесят, яко и коней арматн[их] десят, постановити умислил у Лубнях на станції зимовой. А то еще над приказ [...] оним лубенцям уменшал члвка десят, где міло по порахунку нашом стат [то]вариства полку вашего ціле члвка сто в Лубнях самих и по селах належных до го[...], а вшакже оние арматние десятеро коний не сами лубенці, але з лукомцями подлуг поданой им от нас науки, тие арматние коней десят оброком и сіном кормят и [...]ни кормити. А в нас у Пиратині тож коней шестеро наших полкових арматних, яко и по инших городах в полку нашом, коней арматних наших полкових же поки на зимовую годувлю розстановили, где много належит подлуг людей посполитих на сто члвка по ухвалі всіх войтув, як оние межи собою и ведлуг рее[стра], якие у себе міют постановили. Зачим в. мсть господара полкового и во вшеляких п[...]ках наших, в чом міем волю и розум до справованя діл нам належных в. мсти в полку нашом расправовати албо на що учити, повинен в. мст своїм [пол]ком завідовати комонним, а не городовим Лубенским и о науку жадную в. мсти не потребуем. А що и о Леонтию, писару своем, доносиш нам на писмі, виражаю[...] о той стаці, взятой з его села Калайдинец належную роковую, велможному [до]бродієви, его млсти мсці пну гетманови, до двору его пнского в Батуриин, я[...] часткою и даровал оного Леонтия, то тую стацію впрд наложили сотники к[...] тирний так в городі, яко и по селах всіх и в Калайдинцях, еще до виправованя виразного пнского універсалу на надане села наложил стацію за сей минувший [...]. Якая повинна сего року и отбиратися, бо юж и попроважена в Батуриин, волно будет велможному добродієви, его млсти мсці пну гетману из Батурина оному заслуженцови видат, а ми юж у другий раз не будем стаці по людях накладати для оного. А если в. мсти ест барзо вдячним в заслугах рицерских и в справах военных ділний, то можеш в. мсть из своих маетностей вспоможена дати, а нас в тиквах жадних не уражати ні листовне, ані заочне, за що могу даст лы Бг жалебних свт дочекавши, на зїздї в Батуриині

пред велможним добродієм пном гетманом о всем нашем уприкреню діючимся от в. мсти жалост свою предложити. Бо мію в реестрі добродія его млсти мсці пна гетмана, яко и в преватном листі его пнском, же товариства полку твоего чтириста и полчварта десят, а в листі вашом, писаном к нам и в реестрах от вас, нам поданих, десят на звише, не знат одкул узялося новопрсталих товариства, яких и над указ велможного добродія его млсти мсці пна гетмана, з любви нашої давши місце в полку нашом, при тум же товариству на зимовую станцію росположилисмо, хоч иншіи и баткув або домівки свої тут же в полку нашом міючие, о чом того ж часу даст ли Бг розговорим. А на сей час звиклой мя приязни братерской неотмінной полецаю, застаючи назавше в. мсти, моему мсці пну, всего добра зичливым приятелем и братом их црского пресвітлого влчства Войска За[порозского] лубенский полковник Леонтий Свічка.

С Ператина декам[врия] 14 д. 1690».
IP НБУВ. Ф. II. Спр. 14280. Оригінал.

№ 6

1691, лютого 1 (січня 22). — Пириятин

«Мосці пне полковнику комонний, велце мой мосці пне брате.

За поданную нам о оборотах неприятельских відомост, велце братерско в. мсти мосцівому пну дякуем. Которая ес[ли...] и вперед міла о таких же небезпеченствах отколь в. мсти появиться, хтій ми в. мс. мс. пн. нам вскорє ознаймовати, пртелско прошу. На поважное теж в. мс. мс. пна жаданне писалем до пна суді своего полкового, розказуючи, жеби козаки сметинские для оправлення городка своего и на оправу церкви Божое сметинское за [Дні]пр по дерево сосновое ехали, а от лубенское езди юж уволнилием. Тое предложивши, звиклому мя в. мс., м. мс. пну, полецаю аффектови, застаючи назавше в. мсти мосцівому пну всіх добр прияючий брат и поволний до услуг их црского прес[ві]тл[o]го влчства Войска Запор[озского] полковник лубенский Леонтий Свічка.

[3] Пириятин 22 генвара року 1691».
IP НБУВ. Ф. II. Спр. 14279. Оригінал.

№ 7

1693, вересня 1 (серпня 22). — Пириятин

«Мосцівый пне полковнику охочокомонный, велце мні ласкавый пне брате.

Яко первой писал до в. мсти мс. пна, докладаючи о перебранни борошна місячного товариством вашим у людей роменских. Так и тепер извіствую, же пишет до мене уряд глинский. Що так же товариство полку в. мс. в них взяли юж на одинадцет місяцей, а тепер міют отбирати на три місяци. Що чинитимет чотирнадцет місяцей от того часу, як стали на зимовой станции. Чигириндубрувці теж пишут, же узяли на девят мсцей, а на три тепер правят. И тое докладают глинсчане, же пн. сотник який там міет стацію, наїхавши на город з товариством, многим людем починил кривди, доправляючис кормов и напитоков. В Лохвиці зас ваше ж товариство за оброк, що не дал чоловік, в двор улицею, бючи, гнали. А тепер, яко и сами в. мс. відаете, же еще люде бідние оброков не вготовили. Якож и пну сотникови таких вимислов чинити не годилося. Прето, если в. мс. мс. пн. их за тое не упомянете, то поличне (?) такие их поступки самому ясневелможному добродієви донесу відати. Тилко вперед з братерское моеє приязни в. мсти м. мс. пну освідчивши, застаю назавше в. мсти, м. мс. пну, всего добра зичливыи приятел и брат их црского прстлого влчства Запорозкого полковник лубенский Леонтий Свічка.

З Пириятин августа 22 д. року 1693».
IP НБУВ. Ф. II. Спр. 14243. Оригінал.

№ 8

1693, вересня 3 (серпня 24). — Пириятин

«Мсці пне полковнику охочокомонный, мні велце мсці пне и зичливыи пртлю.

На жа[да]не в. мс., м. мс. пна и брата, з умислу послалем сторожа нашого в Ромен задля достовірности тоєй, же товариство полку в. мстного выкт свой належний, идучи в поле, побрали борошна и гроши. Яко посвідчал п. сотник роменский, же на одинадцат місяций консен взяли, а тепер еще на два місяці доправляют, а в Роменщині юж и побрали. Теди у в отвіті п. сотник

наш роменский под сумленем допитался всіх людей своих тамошних и на реестрі нам подал, же запевне истотная рат ест. На що и реестр в. мс., м. мс. пну, переписавши слово в слово, при сем моем писмі посилаю. Рач в. мс. овое свое товариство в том их упомянуты от такого самовольства и о писмо жадаю в. мс. Рачте [*писмо*] пна сотника роменского к нам прислати, яке на прочитане посла лем. О що пожадавши, зичу в. мс. многолітствия и застаю в. мс., м. мс. пну братові, всего добра зичливый брат их црского прсвтлого влчства Войска Запор, полковник лубенский Леонтьи Свѣчка.

С Пер[ятина] августа 24 д. 1693 року».
ІР НБУВ. Ф. II. Спр. 14242. Оригінал.

№ 9

1693, вересня 20 (10). — Пирятин

«Мосці пне полковнику охочокомонный, велце мні мосцівий пне брате.

За пересланне належного мні от ясне вельможного добродія его млсти пна гетмана листу, велце в. мс., м. мс. пну, братерско дякую. Тилко ж не знал бым з яке стороны овый лист мні подан. Если би не сторож снітинский оповіл, кдиз в листи вашом тилко написано полковник комонный, а имени ніт. Я дорозумівался, чи не от пна Михайла Кузмовича, а лист (?) сторож росповіл, же от в. мсти мс. пна. Теди я принявши оной, зичу в. мсти мс. пну во премногие літа щасливого повоження, застаючи назавше в. мсти, моему мосцівому пну, всего добра цале зичливый пртл и брат их црского прстлого влчства Войска Запорозкого полковник лубенский Леонтий Свѣчка.

В Пирятині септевр. 10 д. року 1693».
ІР НБУВ. Ф. II. Спр. 14244. Оригінал.

№ 10

1693, жовтня 16 (6). — Лубни

«Мосці пне полковнику охочокомонный охотный, велце мой мосці пне брате.

Подан мні от добродія ясневельможного его млсти пна гетмана поважный лист у вечор числа 5, жебисмо сотен всіх полку моего товариство, якие были до отпору неприятелей бесурманов з домов двинулися, распустил в доми. Теди розказавши ону товариству по их домовках розийтися и сам з подручными своїми дня сего, на даті менованного, мію рушити з Лубен ку Пирятину. Жадаю прето и в. мсти м. пна: хтійте товариство сотні Чигириньдубровское, якие при боку в. мсти мосцівого пна на службі военной застают, распустити по их домовках, защажуючи на иншую вперед грядущую военную потребу.

О що велце в. мсти, м. м. пна братерско просячи, его ж неизмінной полецаю мя ласце, застаючи назавше в. мсти, м. мс. пну, всего добра цале зичливый пртелем и братом их црского прес[віт]лого влчства Войска Запорозкого полковник лубенский Леонътий Свѣчка.

Дат з Лубен октября 6 року 1693».
ІР НБУВ. Ф. II. Спр. 14252. Автограф (?).

№ 11

1694, квітня 18 (8). — Пирятин

«Мсці пане полковнику комонный охотный, мні велце мсці пане зичливый приятелю и брате.

На жадане братерское в. м. мсці пана умислне посилаю писара міского ператинского для розиску шкоды, учиненой в пчелах от другого недоброго члвіка пасіки в. м. мсці млст пану. Котрому приказалем, виписавши слшную о тим инквізицію, в. м. мсці пану одну списком дати, а другую сюда ко мні привезти. А так в приший волнійший час по жаданю в. м. мсці пана обіцую з того шкодци члвіка хитцевского слшную учинити справедливость. Тепер зась непремінной приязни в. м. мсці пана и ласце братерской отдаюся, будучий всегда в. м. мсці пану во всем зичливый приятел и брат до услуг поволный Леонътий Свѣчка, полковник Войска его царского прес[вітлого] влчства Запор[озского] лубенский.

З Пирятині априля 20 1694 року».
ІР НБУВ. Ф. II. Спр. 14251. Оригінал.

1694, вересня 3 (серпня 23). — Пириятин

«[...]которую до в. мсти и отсилаем; которое строни (?) ми не с[...] же яко Кирило, так и Васил, полчане ваши. То волно в. мсти [...]изво?]лит хоч самому судити или кого зослати и хто будет ви[новатий...] карати, на увазі в. мс. мс. пана, зоставатимет. А я з братерской моей приязні во всем тую справу документалне освідчивши, вашой же счирозичливой пртелской полецаю мя ласце и зостаю назавше в. мсти, моему мсцівому пну, всего добра зичливий пртл и брат их црского прстлого влчства Войска Запорозького полковник лубенский Леонтий Свѣчка.

В Пириятині августа 23 року 1694».

IP НБУВ. Ф. II. Спр. 14282. Оригінал ушкоджений, бракує початку аркуша.

1695, серпня 23 (13). — Пириятин (?)

«Мсці пне полковнику охочокомонний, мні велце мсці пне и зичливый пртлю.

Товариство полку в. мс., моего мсці пна, которое в полю зостаю, присилают по борошна и гроши во всі города и села, жебы на три місяца оним выстатчили. А до нас роменский пн. сотник пишет, же юж от того часу, як стали на станци на сей рок, то выдали на одинадцат місяций консенс, а тилко на один місяц еще до року приходит дати им належност. Теды нехай будем о том знати. Еслы и тие два місяці чы в сем року будутся раховати, чили на пришлий рок повернут овое ваше товариство. Бо мы по вказу рейментарском ведлу[г] лыста поважного пнского, як выходили у дорогу полевою, то далис зо всіх дывызий на еден мсц борошно и гроший по полталяра, а на два мсці грошмы золотых по чотыры. А тая пора тым тром місяцям еще не вийшла. Зачым братерско в. мс., м. мс. пна брата, проше: если бы час тому належал выкт місячний товариству вашому дават, то бы в. мс., м. мс. пн., не турбуючи и самого рейментара, до мене с тым описался. То бы я мог до всіх полчан моих писати, прыказуючи належност где місяці дойшли выдати, а то еще не дойшли, а юж и поприездыли. На що писмо п. сотника роменского до в. мс. посилаю. С которого вырозуміеш в. мс. и сам з оного же не (...)»* було тому ділу. О чом ознаймивши и отвіт пожадавши, зостаю в. мс., моему мс. пну и братові, всего добра зычливим братом их црского прстлого влчства Войска Запор[озького] полковник лубенский Леонтий Свѣчка.

[...р.] август[а] 13 д. 1695 року».

IP НБУВ. Ф. II. Спр. 14241. Оригінал.

1696, січня 12 (2). — Пириятин

«Мсці пне полковнику комонноохотницький, мой велце мсцівий пне и брате.

За повіншоване листовное нового літа покорне благодарствую в. мсці мсці пну упреїме способом взаємним. Оного ж віншуючи, зичу в. мс. мсці пну сей щасливе рок провадити и в добром здоровю, особливе мирном покої пришлих позних літ дочекивати. Щоколвек зас в. мс. мсці пн. в листі своем виражаеш, ест и мні тому ж подобний виразний рейментарский указ, жебым сам в килко сотнях зоставал в Пириятині, а инние всі свої сотні розстановив в городках в Яблуневі, Оржиці и Горошині для обороны от неприятелей, якож и приказалем уже нікоторим сотням зараз ити в тие городки. А в том же листі ясневелможный прекладает тое, же в. мс. мсці пн. з половиною полку своего сам в Лубнях зоставати маеш, а другая част в Лукомлі для обереженя от приходу неприятельского. Тут же ознаймую в. мсці пну, же приказалем сотнику чигириндубровскому, абы он послав чоловіка шести за ліс Чорний поза Бовтиш (?) шляхув перебиват и аж до самого Богу проїхати велілем для увідомленя о поворотах неприятельских. Зачим если бы в. мс. мсці пн изволив написати до своего пна асаула полкового, жебы три козаки в. мс. мсці пна, а три козаки чигириндубровские в тую про[...] дорогу были совокупно виправлени. Тое предложивши, ласце пнской полецаюс.

В. мс. мсці пну во всем зич[ливий] и брат(?) до услуг поволний их цар[ского] прес[вітлого] влчства Войска Запорозького полковник лубенский Леонтий Свѣчка.

З Пириятині январия 2 1696 року».

IP НБУВ. Ф. II. Спр. 14572. Оригінал.

1696, травня 16 (6). — Під Лохвицею

«Мсцівий пне Илия Новыцкий, велце мой мсці пне зичливый пртлю и брате.

Выдядчы я по пысму от в. мс. млсти пна брата присланого к нам, же потребуєте от мене певного извіщення през пна хоружого комонного ведлуг города Сенчі, в якій сумі и зеслами до его належними и ис порукавичних (?) ходит. Зачим я жаданю в. мс. м. мс. пну братові отвітуючи, ознаймую, иж послалем ку домові по той компут, в якій сумі всі городи полку ншого застают и много, з якого города з сих семи городов з Лубен, Лукомля, Ператина, Чорнух, Лохвиці, Сенчі и Глинска дається (?) порукавичного зложенем чирвоних таляров и чехов так самому ясневел-можному рейментаровы и всім особам енералним, яко зособна за интерцизии в канцелярию. Бо любо наши горожане ператинские и отдали рату всю сполна в Батурині, еднак же тилко квытанцию до рук под печатю пнскою прийняли, а интерциии порукавичное належне отбувши, як и так рок могут побрати, задля якої и в. мс. можеш от дому своего с тими ж нашими горожанамы отобрат интерцизию и порукавичное податы (?), егда будет тому час и указ з Батурина. Що подавши в. мс., м. мс. пну, вістно, застаю назавше в. мс., млст. пну братови всего добра зичливий брат и пртл его црского пр[e]c[ві]тл[o]го] влчства Войска Запор[озского] лубенский полковнык Леонтий Свічка.

За Лохвицею мая 6 1696».

IP НБУВ. Ф. II. Спр. 14281. Оригінал.

Дата надходження статті до редакції: 17.02.2022 р.

Creative Commons Licenses: Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International
(CC BY-NC-SA 4.0)